

VÝSTUPY Z DOTAZNÍKU PRO HODNOCENÍ VYSOKÝCH ŠKOL Z POHLEDU ZAMĚSTNAVATELŮ

Úvod

V první polovině roku 2008 proběhlo mezi členy Svazu průmyslu a dopravy ČR dotazníkové šetření jehož cílem bylo ohodnotit vybrané charakteristiky českých vysokých škol z pohledu podniků – budoucích zaměstnavatelů absolventů škol a partnerů pro spolupráci v oblastech společného zájmu.

Předmětem hodnocení byly vybrané fakulty technických a ekonomických vysokých škol. Respondenti hodnotili celkem 20 vysokých škol, u 13 z nich se dále vyjadřovali k 53 fakultám, s nimiž mají zkušenost ve své podnikové praxi (87%), určitou formou spolupráce (43%), či jsou jejími absolventy (37%).

Hodnocení se zaměřilo na dvě oblasti, i) spokojenost s kvalitou absolventů daných vysokých škol a ii) spolupráci podniků s vysokými školami.

Celkem bylo navráčeno 383 dotazníků, z čehož 123 dotazníků nebylo vyplněno, bylo vyplněno pouze částečně, či nebyla označena fakulta, 8 dotazníků posuzovalo fakulty, či vysoké školy, které nebyly předmětem hodnocení (fakulty pedagogické, tělovýchovy a sportu apod.), a byly vyřazeny z hodnocení.

Následující výsledky prezentují výstupy z 252 dotazníků, přičemž 183 respondentů hodnotilo technické vysoké školy/fakulty, 69 odpovědí se vztahuje k hodnocení ekonomických škol.

I. HODNOCENÍ ABSOLVENTŮ VYSOKÝCH ŠKOL

Nejlépe byla hodnocena schopnost absolventů v následujících kategoriích/kritériích:

- Odborná způsobilost
- Práce s informacemi

Nejvyšší procento spokojenosti (s hodnocením velmi vysoká úroveň) bylo přiřazeno schopnosti absolventů pracovat s informacemi (23%).

Spíše negativní názor převažoval u kritérií:

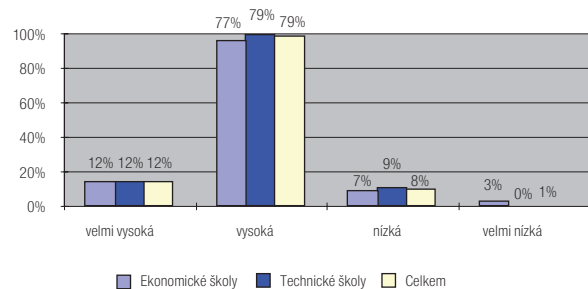
- Mezioborové znalosti
- Orientace v podnikových procesech

Jak již bylo zmíněno, vysoké hodnocení bylo dosaženo u schopnosti absolventů uplatnit teoretické znalosti v praxi, oproti tomu výrazně nižší je hodnocení mezioborových znalostí.

Výsledky hodnocení za jednotlivá kritéria:

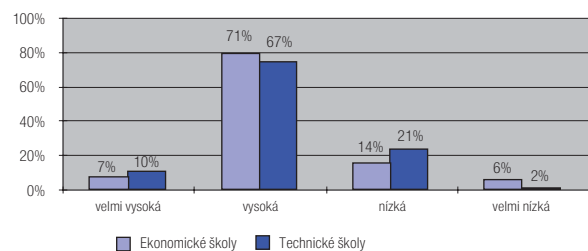
- **91%** respondentů hodnotí **odbornou způsobilost absolventů** škol jako vysokou (79%), či velmi vysokou (12%).

Úroveň odborných znalostí absolventů fakulty ve studovaném oboru

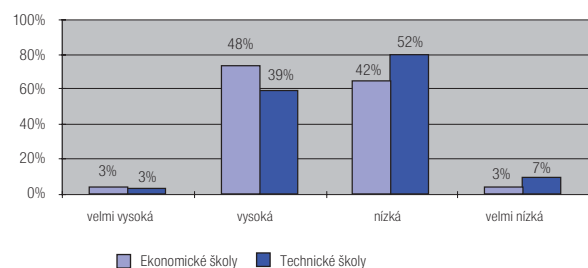
- **68%** respondentů považuje schopnost absolventů **uplatnit teoretické znalosti v praxi** za vysokou, 9% jako velmi vysokou, přičemž 21% respondentů považuje tuto schopnost za nízkou (19%), či velmi nízkou (3%).

Úroveň schopnosti absolventů uplatnit teoretické znalosti získané během studia při řešení praktických úkolů

- Úroveň **mezioborových znalostí absolventů**, čímž rozumíme znalosti souvisejících technických oborů, ekonomické, právní, ekologické souvislosti, znalosti průmyslového inženýrství apod., posuzuje **55%** respondentů jako nízkou (49%), či velmi nízkou (6%), přičemž toto procento činí v případě technických vysokých škol 59%, v případě ekonomických škol 45%. Pouhá 3% ji považují za velmi vysokou.

Úroveň mezioborových znalostí

Velmi vysoce je hodnocena schopnost absolventů **pracovat s informacemi** – 67% hodnotí tuto schopnost jako vysokou, 23% jako velmi vysokou, pouze 9% ji považuje za nízkou a 1% za velmi nízkou. Pouze **polovina** respondentů hodnotí kladně schopnost absolventů vysokých škol **orientovat se** po nástupu do zaměstnání **v podnikových procesech**.

Jednou z možností, jak se studenti mohou seznámit s procesy v průmyslových podnicích jsou studentské praxe. Z provedeného šetření vyplývá, že 67% respondentů považuje praxi studentů v podnicích za důležitou. 49% uvádí, že vysoké školy nabízejí studentům možnost praxe v podnicích.

- **Kreativita**, schopnost absolventů fakulty přinášet nové myšlenky a uplatňovat nové pohledy na řešení úkolů je hodnocena kladně v **69%** případů.
- **62%** respondentů hodnotí kladně **komunikační a prezentační dovednosti** absolventů (53% - vysoká úroveň, 9% velmi vysoká úroveň). Za nízkou považují úroveň absolventů technických vysokých škol v 38%, z 25% u absolventů ekonomických vysokých škol. Velmi nízká úroveň byla zaznamenána v 3% případů.

Tab.: **Očekávané kompetence absolventů**

Pořadí	Kompetence absolventů	Považuje za velmi důležitou*	Považuje za nejdůležitější**
1.	Odborné znalosti studovaného oboru	58,3%	36,9%
2.	Schopnosti uplatnit teoretické znalosti získaných během studia při řešení praktických úkolů	58,7%	16,5%
3.	Všeobecný rozhled v oboru	38,8%	7,9%
4.	Znalost cizích jazyků	46,3%	2,5%
5.	Dovednost pracovat s informacemi	35,1%	5,4%
6.	Samostatnost	36,0%	3,7%
7.	Znalost práce na PC	29,3%	4,1%
8.	Inovativní myšlení (schopnost přinášet nové myšlenky a uplatňovat nové pohledy na řešení úkolů)	26,0%	4,5%
9.	Dovednost týmové práce	33,1%	1,7%
10.	Vlastní iniciativa	25,6%	4,1%
11.	Dovednost orientovat se v podnikových procesech (po nástupu do zaměstnání)	17,8%	2,5%
12.	Adaptabilita	17,4%	1,7%
13.	Komunikační a prezentační dovednosti	23,1%	0,4%
14.	Znalosti průmyslového inženýrství (tj. znalostí v oblasti řízení jakosti, plánování, měření práce, logistiky, mapování procesů atd.)	14,9%	2,1%
15.	Mezioborové znalosti (tj. širší souvislosti oboru, např. znalosti souvisejících technických oborů, ekonomické, právní, ekologické souvislosti apod.)	15,3%	2,1%
16.	Podnikatelské myšlení	9,9%	2,1%
17.	Manažerské dovednosti	9,9%	0,4%
18.	Jiné	0,8%	0,4%

Poznámka:

* Představuje procento respondentů, kteří danou kompetenci uvedli mezi prvních 5 nejdůležitějších.

** Představuje procento respondentů, kteří danou kompetenci uvedli mezi jako 1. nejdůležitější v pořadí.

Mezi další požadované vlastnosti u absolventů byla v několika případech uvedena – loajalita, mobilita, důslednost a pečlivost, schopnost budovat vztahy s orgány státní správy (ústřední i regionální).

Uplatnitelnost absolventů v podniku

- Pouhých 16% respondentů uvádí, že absolventi zastávají do tří let od ukončení studia vedoucí pozice (ve 14% zastávají většinou místa vedoucích oddělení, ve 2% pozice ředitelů), 48% udává, že absolventi nezastávají vedoucí pozice.
- 33% respondentů uvádí, že absolventi v uvedeném časovém horizontu tří let zastávají většinou místa vedoucích projektů.

Preferované schopnosti a dovednosti absolventů

Mezi nejdůležitější schopnosti a dovednosti absolventů řadí budoucí zaměstnavatelé tyto kompetence:

- Odborné znalosti studovaného oboru
- Schopnost uplatnit teoretické znalosti získané během studia při řešení praktických úkolů
- Všeobecný rozhled v oboru

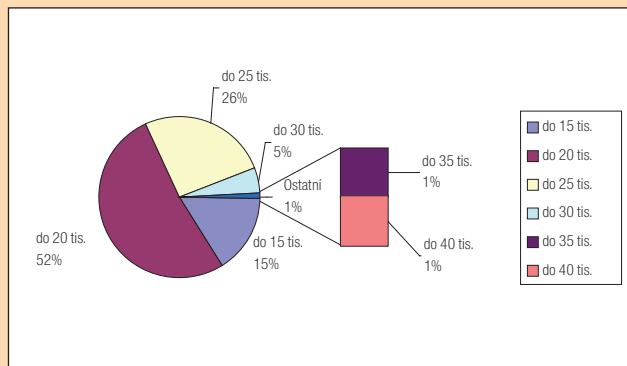
Naopak nízké očekávání – pouze 10% je indikováno u manažerských dovedností a podnikatelského myšlení, 15% u mezioborových znalostí.

Následující tabulka uvádí přehled pořadí kompetencí dle jejich důležitosti z pohledu hodnocení respondentů.

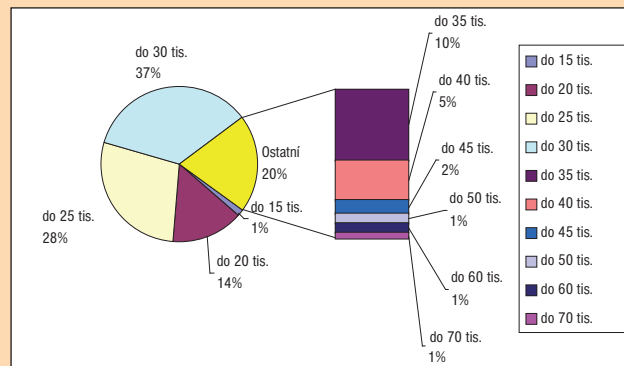
Ohodnocení absolventů

Následující dva grafy zobrazují platové ohodnocení absolventů po nástupu do praxe a po uplynutí 3 let od nástupu do praxe. Z šetření vyplývá, že u 52% absolventů je nástupní plat do 20 tis. Kč, avšak v průběhu tří let dochází k značnému posunu (plat do 20 tis. Kč pouze 14%).

Plat absolventů po nástupu do praxe:

Plat absolventů po uplynutí 3 let od nástupu do praxe:

II. Možnosti spolupráce podniků a vysokých škol

Preferované formy spolupráce

Za nejdůležitější formy spolupráce s vysokými školami považují podniky praxe studentů (67% respondentů), dále pak zadávání diplomových/disertačních prací (60%) a možnost podniku zadat vysoké škole výzkumný projekt (54%).

Pořadí	Formy spolupráce dle důležitosti pohledem podniků	Považuje za velmi důležité *	Považuje za nejdůležitější **
1.	Praxe studentů v podnicích během studia	67%	27%
2.	Možnost podniku zadat vysoké škole výzkumný projekt	54%	32%
3.	Zadávání diplomových/disertačních prací ve spolupráci s podnikem	60%	11%
4.	Zajištění dalšího vzdělávání pro zaměstnance podniku	38%	5%
5.	Účast podniku na tvorbě studijních plánů	25%	10%
6.	Nabídka výsledků výzkumu fakult podnikům k realizaci (např. formou licencí apod.)	23%	8%
7.	Spoluúčast podniku na výuce	20%	5%
8.	Jiná	3%	2%

Poznámka:

* Uvádí procento respondentů, kteří danou formu spolupráce považují jednu ze tří nejdůležitějších.

** Uvádí procento respondentů, kteří danou formu spolupráce považují za nejdůležitější

Následující přehled ilustruje, jak současnou spolupráci vnímají podniky.

Zájem spolupracovat

- **73%** podniků má zájem spolupracovat s vysokými školami
- **51%** podniků uvádí, že spolupráce s vysokými školami probíhá
- **62%** podniků se domnívá, že vysoké školy mají zájem spolupracovat s podniky

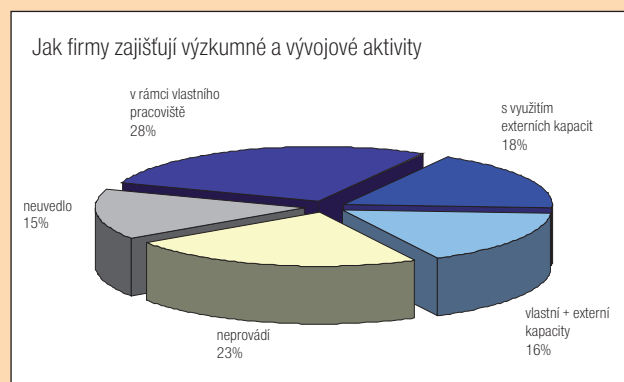
Spolupráce v oblasti výzkumu

- **40%** podniků uvádí, že vysoké školy mají zájem o spolupráci na výzkumných projektech
- **45%** podniků hodnotí úroveň výsledků výzkumných aktivit vysokých škol kladně
- pouze **25%** podniků uvádí, že vysoké školy nabízejí výsledky svého výzkumu podnikům

Jak zajišťují firmy své výzkumné a vývojové aktivity

- **62%** respondentů uvádí, že jejich firmy jsou aktivní v oblasti výzkumu a vývoje

- **34%** firem využívá externí kapacity pro zajištění výzkumných, či vývojových aktivit
- **19%** respondentů uvádí spolupráci s vysokými školami na projektech v oblasti výzkumu a vývoje, což celkem představuje 205 výzkumných projektů, **22%** spolupracuje s vysokými školami i na projektech v jiných oblastech (256 projektů)
  - z tohoto počtu 15% podniků spolupracuje v současnosti na 1-5 výzkumných projektech, ve zbyvajících 4% na více projektech

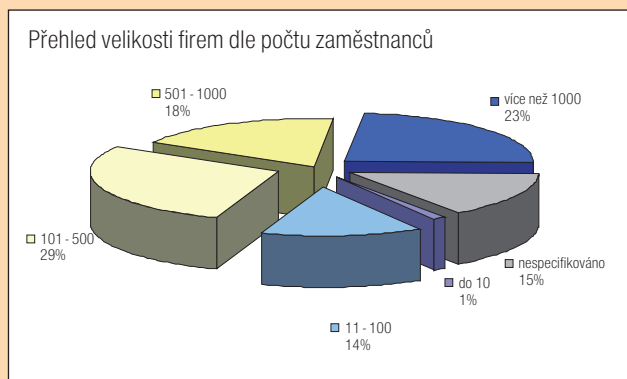
Ostatní oblasti spolupráce

- **18%** podniků uvádí, že fakulty mají zájem spolupracovat na tvorbě studijních plánů
dle **60%** respondentů, mají vysoké školy zájem na možnosti praxe studentů v podnicích
- **35%** podniků uvádí, že fakulty nabízejí možnosti dalšího vzdělávání pro zaměstnance jejich podniku

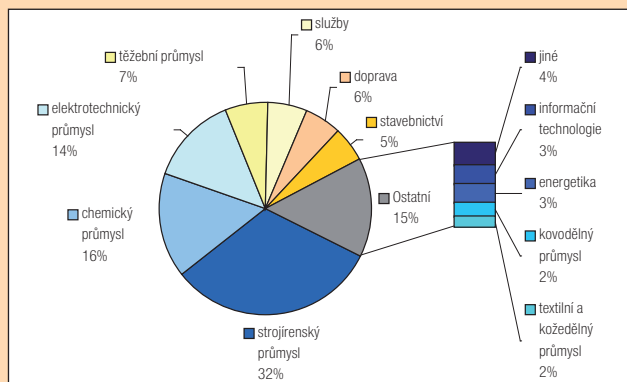
III. IDENTIFIKACE RESPONDENTŮ

Kdo se podílel na vyplnění dotazníků

52 % hodnotitelů reprezentuje technické ředitele/manažery, či vedoucí technických útvarů, 18 % tvořili vedoucí ekonomických oddělení/ředitelé/manažeri, ve 30% prováděli hodnocení personalisté. Respondenti představují zástupce společností následujících velikostních kategorií. Velikost firem dána počtem zaměstnanců.

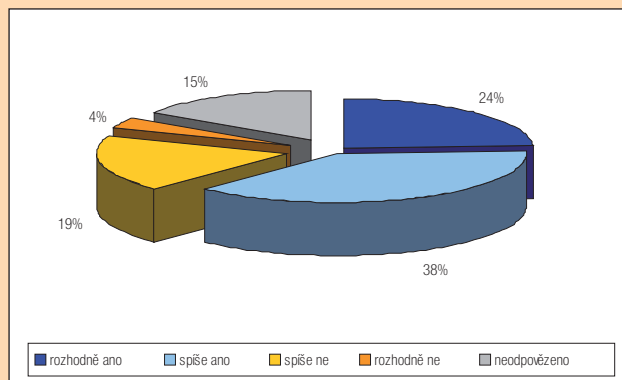

Největší podíl respondentů (31,6%) pochází ze strojírenského průmyslu, druhý nejvyšší podíl (16,4%) představuje chemický průmysl, dále pak elektrochemický průmysl (13,7).

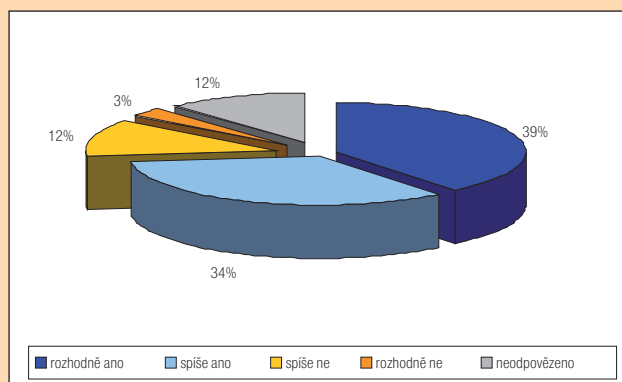

Přehled odpovědí v oblasti spolupráce podniků a vysokých škol

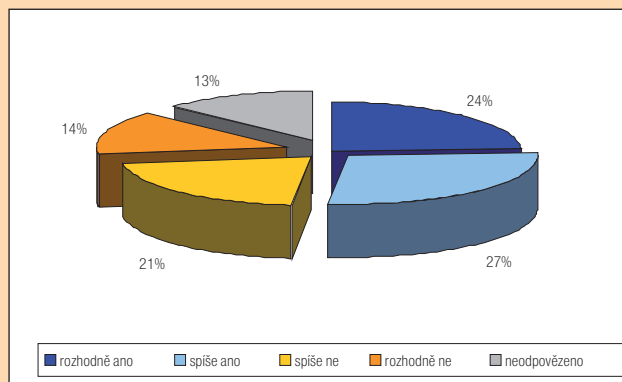
- **Zájem vysokých škol spolupracovat s podniky** (posuzováno z pohledu podniků)

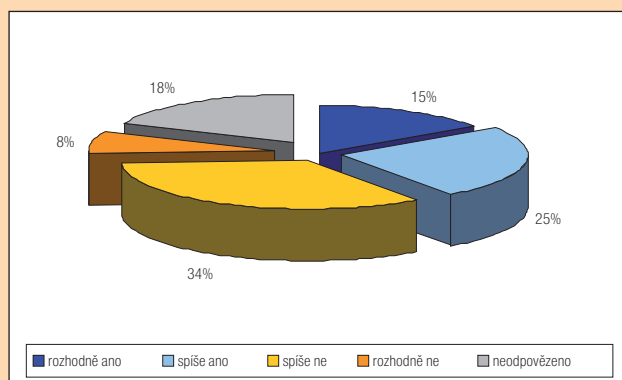
- **Zájem firem spolupracovat s vysokými školami**

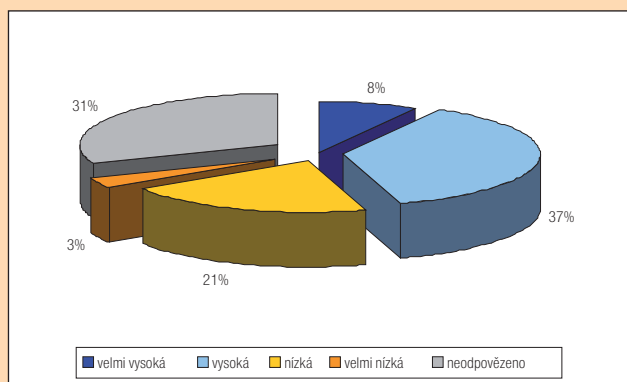
- **Probíhá spolupráce podniků s VŠ?** (odpovězeno na základě zkušeností podniků)

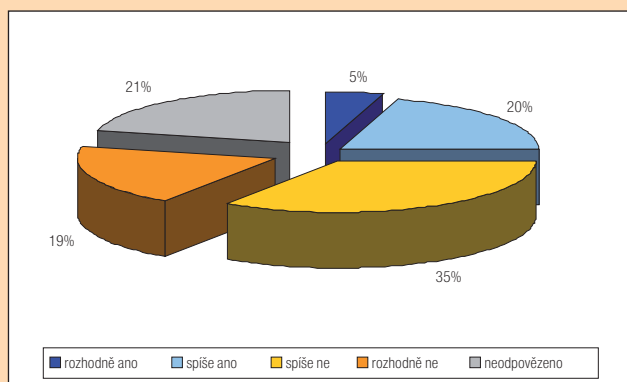
- **Projevují VŠ zájem o spolupráci s podniky na výzkumných projektech?**

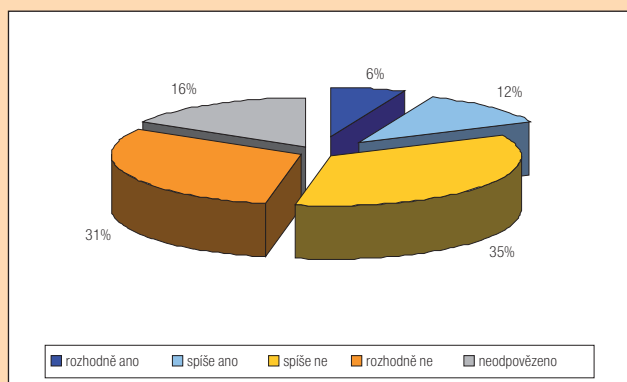
• **Úroveň výsledků výzkumných aktivit vysokých škol**

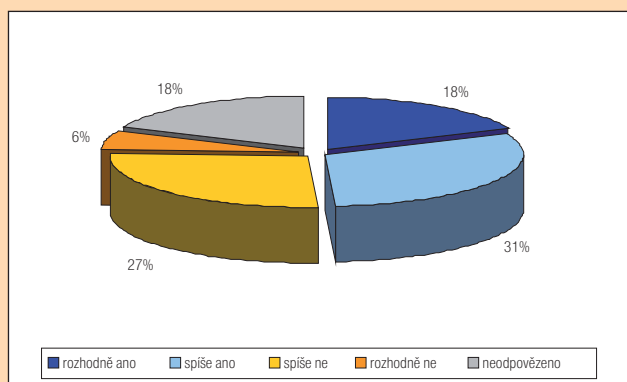
• **Nabízí fakulty výsledky svého výzkumu podnikům?**

• **Nabízí fakulty podnikům účast na tvorbě studijních plánů?**

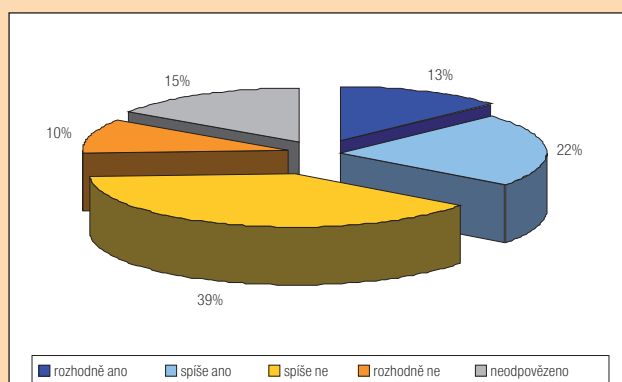

• **Nabízí fakulta studentům možnost praxe v podnicích v průběhu studia?**

• **Možnosti dalšího vzdělávání pro zaměstnance podniku**

Nabízí VŠ možnosti dalšího vzdělávání pro zaměstnance vašeho podniku

IV. ZÁVĚR

Výstupem provedeného průzkumu je snímek - hodnocení současného stavu z pohledu průmyslových podniků. Vysoko byly hodnoceny odborné způsobilosti a kompetence absolventů, horší výsledek byl indikován u hodnocení spolupráce podniků s vysokými školami. Tímto šetřením byl zahájen dialog na téma kvality vysokoškolského vzdělávání a očekávání ze strany uživatelů/klientů systému vůči vysokým školám.

Výstupem tohoto projektu by tedy měla být komunikace tohoto tématu směrem k podnikatelské i odborné veřejnosti.

Ambicí tedy je:

- Pokračovat v započatém dialogu s představiteli podniků, případně prohloubit šetření a doptat se na názor na některé další otázky a okruhy
- Diskutovat dané téma také s představiteli vysokých škol
- Zohlednit výstupy tohoto šetření (názor členů SP ČR) při prosazování opatření vedoucích ke zlepšení situace (např. zohlednit ve strategických dokumentech na národní úrovni)

V rámci této aktivity nebyl sestaven žebříček českých vysokých škol. Pro dosažení tohoto cíle by bylo nutné zajistit zejména řadu dalších indikátorů a doplňujících informací, případně též rozšířit počet otázek v dotazníku, což by samo o sobě mohlo tvořit další samostatný projekt.

Děkujeme všem, kteří věnovali svůj čas a poskytli cenné informace a data za své podniky